

Paulo Coelho

Alchymista

IKAR

Paulo Coelho
O ALQUIMISTA

Copyright © 1988 by Paulo Coelho

<http://paulocoelhoblog.com>

This edition was published by arrangements

with Sant Jordi Asociados Agencia Literaria S.L.U., Barcelona, Spain

www.santjordi-asociados.com

All rights reserved.

Translation © 1996 by Miroslava Petrovská

Cover design © 2020, 2022 by Juraj Šramko

Cover illustration © 2020 by Peter Uchnár

Slovak edition © 1996, 2004 by SOFA, 2007, 2012, 2020, 2022 by IKAR, a.s.

Z portugalského originálu O Alquimista preložila Miroslava Petrovská.

Redigovala Tatiana Šoralová a Jaroslav Hochel.

Obálku s použitím ilustrácie Petra Uchnára pripravil Juraj Šramko.

Technická redaktorka Helena Oleňová.

Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2022

ako svoju 7 443. publikáciu.

Štvrté vydanie vo vydavateľstve IKAR, a.s.

Sadzba a zalomenie do strán PRO 2, a. s., Bratislava.

Vytlačili TBB, a. s., Banská Bystrica.

ISBN 978-80-551-8654-2

Predslov

Cítim potrebu vysvetliť skutočnosť, prečo je *Alchymista* symbolickou knihou, celkom inou ako *Pútnik z Compostely (Mágov denník)*, ktorý nebol fikciou.

Štúdiu alchýmie som venoval jedenásť rokov. Už len jednoduchá myšlienka, že kov možno premeniť na zlato, je taká fascinujúca, že si ju musí všimnúť každý začiatočník v Mágii.

Priznávam, najviac ma vzrušoval Elixír večného života: predtým ako som pocítil a pochopil existenciu Boha, každé pomyslenie, že všetko sa jedného dňa skončí, bolo pre mňa veľmi deprimujúce. Takže len čo som sa dozvedel o možnosti získať tekutinu, ktorá môže o mnoho rokov predĺžiť moju fyzickú existenciu, telom i dušou som sa vrhol do jej hľadania.

Bolo to práve v období veľkých sociálnych zmien na začiatku šesťdesiatych rokov – a v tom čase ešte neexistovali seriózne publikácie o alchýmii. Začal som práve tak ako jeden z hrdinov tejto knihy míňať tú trochu peňazí, čo som mal, na nákup kníh z dovozu a dennodenne som trávil dlhé hodiny štúdiom ich komplikovanej symboliky. V Riu de Janeiro som vyhládal dve alebo tri osoby, ktoré sa seriózne zaoberali Veľkým dielom, ale ony ma odmietli prijať. Poznal som aj mnoho ďalších ľudí, ktorí o sebe tvrdili, že sú alchymisti, ma-

li vlastné laboratóriá a prisľúbili, že ma za veľký poplatok naučia tajomstvá skutočného Umenia; ja však dnes už viem, že sami nevedeli nič z toho, čo ma chceli učiť.

Aj napriek veľkému zaničeniu boli moje výsledky prakticky nulové. Nedosiahol som nič z toho, o čom svojím komplikovaným jazykom písali učebnice alchýmie. Skúmal som nekonečné rady symbolov, drakov, levov, slnk, mesiacov a merkúrov, a vždy som mal pocit, že som na nesprávnej ceste, pretože symbolický jazyk umožňuje obrovské množstvo nesprávnych a mnohोznačných vysvetlení. V roku 1973 som bol už zúfalý, lebo sa mi nepodarilo dosiahnuť žiadny pokrok, a práve vtedy som sa dopustil obrovskej nerozváženosti. V tom období som mal so sekretariátom ministerstva školstva zmluvu v Mato Grosso, kde som vyučoval divadelnú vedu. Rozhodol som sa využiť tamojšie divadelné laboratóriá i svojich študentov a zadal som im ako hlavný námet ročníkovej práce tému Smaragdová doska. Tento pokus, spojený s niekoľkými výjazdmi do močaristých terénov Mágie, mal vážne následky. Už v nasledujúcom roku som na vlastnej koži okúsil pravdivosť príslovia: Za všetko sa platí. Môj svet sa celkom zrútil.

Nasledujúcich šesť rokov som bol dosť skeptický ku všetkému, čo sa týkalo mystiky. V tomto duchovnom exile som sa naučil niečo veľmi dôležité: že pravdu sme schopní prijať až po tom, ako ju najskôr z hĺbky duše odmietneme, že nemáme utekať pred vlastným osudom a že Božia ruka je nekonečne veľkorysá aj napriek tomu, že je prísna.

V roku 1981 som sa stretol s RAM a so svojím Majstrom, ktorý ma viedol po ceste, čo mi bola predurčená. A kým ma on trénoval vo svojom učení, ja som sa opäť začal venovať štúdiu alchýmie, tentoraz samostatne. Jedného večera počas nášho rozhovoru, na záver vyčerpávajúceho cvičenia z telepatie, som sa ho spýtal, prečo je jazyk alchymistov taký nejasný a komplikovaný.

– Existujú tri typy alchymistov, – povedal mi Majster. – Tí, ktorí sú nejasní, lebo nevedia, o čom hovoria; alebo tí, ktorí sú nejasní, lebo vedia o čom hovoria, ale vedia tiež, že jazyk alchýmie je jazykom srdca, a nie rozumu.

– A aký je tretí typ? – spýtal som sa.

– To sú tí, ktorí nikdy nepočuli hovoriť o alchýmii, ale svojím životom dokázali objaviť Kameň mudrcov.

A takto sa môj Majster, ktorý patril k druhému typu alchymistov, stal aj mojím učiteľom alchýmie. Pochopil som, že symbolický jazyk, ktorý ma najskôr tak dráždil a dezorientoval, bol jediným spôsobom, ako obsiahnuť Dušu sveta alebo to, čo Jung nazval „kolektívnym nevedomím“. Objavil som svoj Osobný príbeh i znaky Božej prítomnosti, ktoré moje intelektuálne zmyšľanie odmietalo prijať, lebo sa mu zdali príliš jednoduché. Pochopil som, že dosiahnuť Veľké dielo nie je úlohou niekoľkých, ale všetkých ľudských bytostí žijúcich na Zemi. Jasné, že toto Veľké dielo neprichádza vždy ako vajíčko alebo ako fľaštička s tekutinou, ale že sa všetci môžeme – bez tieňa akejkoľvek pochybnosti – ponoriť do Duše sveta.

Preto je *Alchymista* aj text symbolický. Na jeho stránkach sa okrem snahy odovzdať všetko, čo som sa o týchto veciach naučil, snažím vzdať úctu aj veľkým spisovateľom, ktorým sa podarilo dosiahnuť Univerzálny jazyk sveta: Hemingwayovi, Blakovi, Borgesovi (ktorý tiež v jednej zo svojich poviedok využil perzskú mytológiu), Malbovi Tahanovi a iným.

Aby bol tento rozsiahly príhovor kompletný a aby som ilustroval to, čo mi môj Majster chcel povedať o treťom type alchymistov, uvediem jeden príbeh, ktorý mi on sám rozprával vo svojom laboratóriu.

Panna Mária s Ježiškom v náručí sa rozhodla zostúpiť na zem a navštíviť jeden kláštor. Všetci kňazi, hrdí na to, akej cti sa im dostalo, sa postavili do radu a každý sa prišiel Panne Márii pokloniť. Jeden recitoval krásne básne, iný jej ukázal iluminácie Biblie, tretí vymenoval všetkých svätých. A takto všetci mnísi jeden za druhým vzdávali česť Panne Márii.

Na poslednom mieste v rade stál najskromnejší páter kláštora, ktorý nikdy neštudoval súčasné vedecké texty. Jeho rodičia boli jednoduchí ľudia, pracovali v neďalekom starom cirkuse a všetko, čo ho naučili, bolo vyhadzovať lopty do vzduchu a ešte niekoľko žonglérskeho kúskov.

Keď prišiel rad na neho, niektorí pátri už chceli ukončiť klaňanie, pretože bývalý cirkusant nevedel nič, čo by mohol povedať, a navyše mohol pokaziť dojem z kláštora. On však v hĺbke srdca cítil nesmiernu potrebu dať niečo zo seba malému Ježiškovi i Panne Márii.

Zahanbene, cítiac pohrdavý pohľad svojich spolubratov, vytiahol z vrecka niekoľko pomarančov a začal ich vyhadzovať do výšky ako v cirkuse, lebo to bolo jediné, čo dokázal.

A len v tej chvíli sa malý Ježiško usmial a začal tlieškať v náručí svojej Matky. A len k tomuto pátrovi Matka Božia vystrela svoje ruky a dovolila mu na chvíľu podržať svojho syna.

Autor

*Ó, nepoškvrnená Panna Mária, pros za nás,
ktorí sa k tebe utiekame. Amen.*

*Venujem
J.-ovi,
Alchymistovi,
ktorý pozná a ovláda tajomstvá
Veľkého diela.*

Ako išli ďalej, vošiel do ktorejsi dediny, kde ho prijala do domu istá žena menom Marta.

Tá mala sestru menom Mária, ktorá si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slovo.

Ale Marta mala plno práce s obsluhou.

Tu zastala a povedala: „Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, nech mi pomôže!“

Pán jej odpovedal:

„Marta, Marta, staráš a znepokojuješ sa pre mnohé veci, a potrebné je len jedno.

Mária si vybrala lepší podiel, ktorý jej nebude odňatý.“

LUKÁŠ, 10, 38 – 40*

* In: Gustave Doré, Biblia, slov. preklad: Gemini, 1990

Prológ

Alchymista vzal do ruky knihu, ktorú priniesol niekto z karavány. Chýbala jej obálka, ale podarilo sa mu identifikovať autora: Oscar Wilde. Ako v nej tak listoval, našiel príbeh o Narcisovi.

Alchymista poznal legendu o krásnom mládenkovi Narcisovi, ktorý každý deň obdivoval svoju krásu vo vodách jazera. Tolko sa nadchýnal sám sebou, až jedného dňa spadol do vody a utopil sa. Na mieste, kde zahynul, vyrástol kvet nazývaný narcis.

Oscar Wilde však príbeh takto neukončil.

Rozprával, že po Narcisovej smrti prišli Oreády – bohyne lesa – a zbadali, že sladká voda jazera sa premenila na more slaných slz.

– Prečo plačes? – spýtali sa Oreády.

– Plačem za Narcisom, – odvetilo jazero.

– Ach, vôbec nás neprekvapuje, že za ním smútiš, – pokračovali Oreády. – Pretože, aj keď sme ho vždy pozorovali z lesa, ty jediné si malo príležitosť zblízka obdivovať jeho krásu.

– Vari bol Narcis pekný? – spýtalo sa jazero.

– Kto okrem teba to môže vedieť lepšie? – odvetili prekvapené Oreády. – Veď sa každý deň skláňal nad tvojimi vodami.

Jazero na chvíľu zmlklo. Napokon rieklo:

*– Žiaľim za Narcisom, nikdy som si však neuvedomilo,
že bol pekný.*

*„Oplakávam ho preto, lebo vždy, keď sa skláňal nad mo-
jimi brehmi, videlo som v jeho očiach odraz vlastnej krásy.“*

„Aký krásny príbeh,“ riekol Alchymista.